

Зведені дані кредитних спілок-членів ВАКС станом на 01.01.2017 року

Членами ВАКС станом на 01.01.2017 року є 87 кредитних спілок.

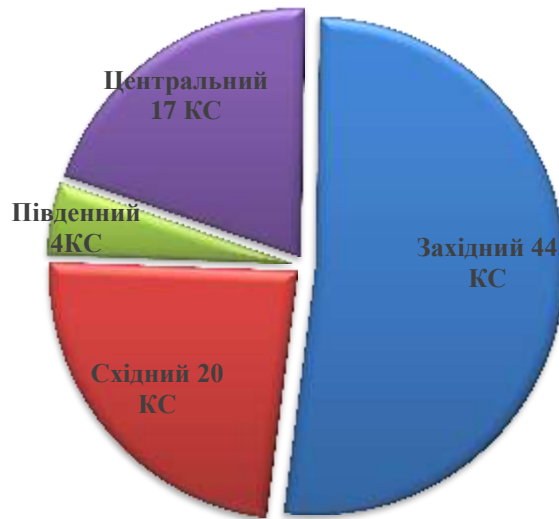

Рис. 1. Регіональна структура членів ВАКС

Найбільше кредитних спілок – членів ВАКС (44 КС) знаходиться на заході, найменше (4 КС) – на півдні. Кредитні спілки – члени ВАКС східного регіону займають 24% (20 КС) у загальному членстві асоціації. У центральному регіоні працюють 17 кредитних спілок, які є членами ВАКС (Рис. 1). Зазначимо, що у зв'язку з проведенням АТО на окупованій території Східного регіону, дані по 2 кредитним спілкам асоціації не враховуються.

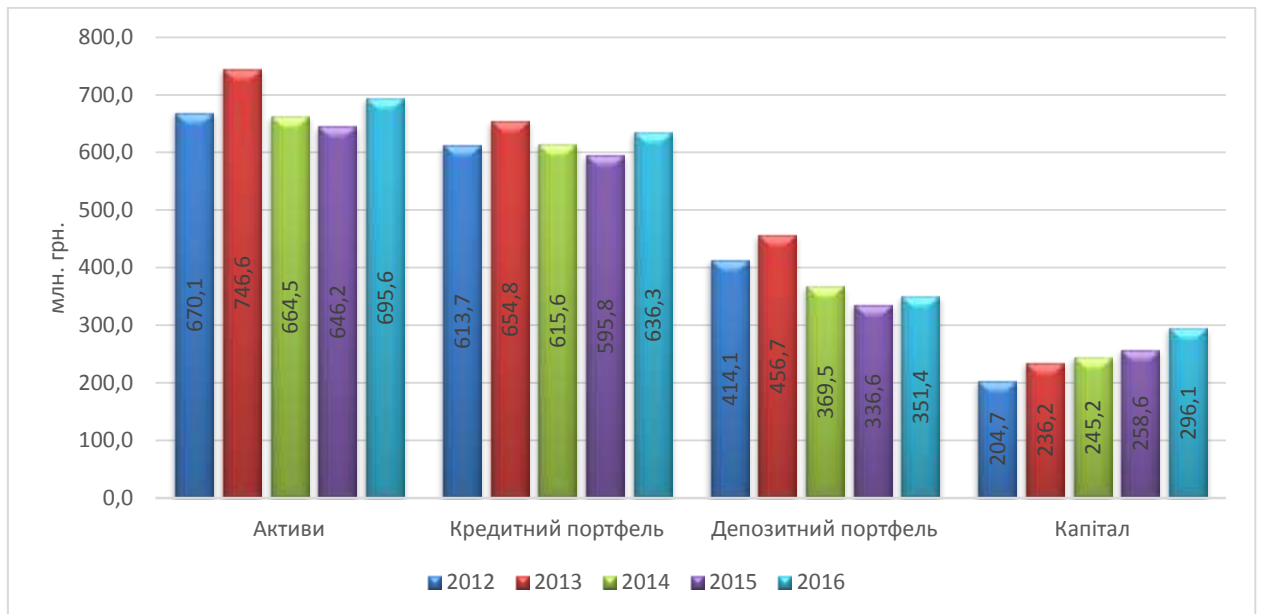

Рис. 2. Динаміка змін основних показників діяльності 85 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

За даними асоціації, кредитні спілки-члени ВАКС об'єднують близько 292 тис. українців, зокрема:

- 73,9 тисяч (25,4 %) мають діючі кредитні договори,

- 14,3 тисячі (4,9 %) - внески (вклади) на депозитних рахунках.

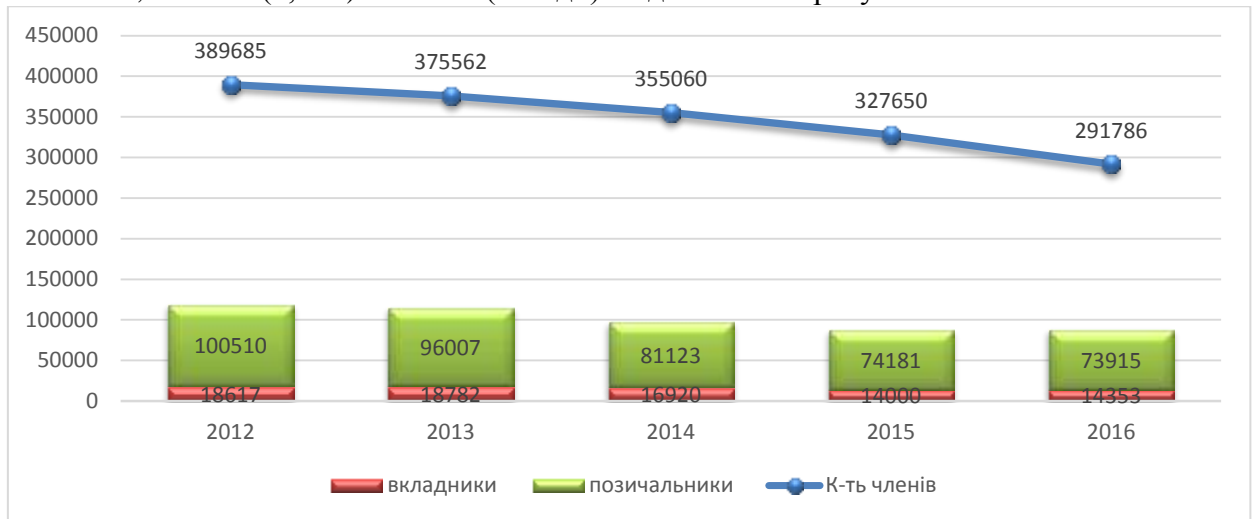

Рис. 3. Динаміка зміни кількості членів у 85 КС - членах ВАКС (на кінець періоду)

Протягом звітнього періоду члени ВАКС ведуть активну роботу щодо виключення з переліку своїх членів тих осіб, які довгий час не користувалися та не планують користуватися послугами кредитної спілки. Це явище було об'єктивно необхідним, оскільки велика кількість неактивних пайовиків значно підвищує витрати на адміністрування, що особливо відчутно під час проведення загальних зборів.

Таким чином, продовжуючи зменшення витрат спілки, протягом 2016 року кількість членів кредитних спілок асоціації зменшилась на 11,2% (Рис. 3).

Водночас спілки надають перевагу позичальникам з позитивною кредитною історією та потенційно високою платоспроможністю, що зменшує рівень кредитних ризиків. Крім того, цей підхід дозволяє збільшити розмір виданих кредитів. Однак, внаслідок такої політики, станом на 01.01.2017 року кількість позичальників становить 73,9 тисяч осіб, що на 0,4 % менше порівняно з 01.01.2016 року.

Протягом 2016 року в кредитних спілках-членах ВАКС кількість вкладників збільшилася на 2,5% та складає понад 14,3 тисячі громадян, що свідчить про зростання довіри до кредитних спілок.

Таблиця 1. Структура КС - членів ВАКС за кількістю членів

Кількість осіб	КС	% від загальної кількості КС-членів ВАКС	Кількість членів КС	% від загальної кількості членів КС	Активи, млн грн	% від загальної суми активів
до 1 тис.	34	40%	19 647	7%	93,8	13%
від 1 до 5 тис.	32	38%	74 786	26%	175,4	25%
від 5 до 10 тис.	11	13%	76 030	26%	178,9	26%
понад 10 тис.	8	9%	121 323	42%	247,5	36%
Разом	85	х	291 786	х	695,6	х

Найбільше українців — 121,3 тис. осіб (42 %) обслуговує 8 кредитних спілок-членів ВАКС, що становлять 9% від загальної кількості членів ВАКС. При цьому, найчисельніша група спілок — 34 (де до 1 тис. осіб) обслуговує лише 7% від загальної кількості членства. 11 кредитних спілок (з кількості членів від 5 тис. до 10 тис. осіб) та 32 кредитні спілки (від 1 тис. до 5 тис. осіб) обслуговують по 26 % членів. (Табл. 1).

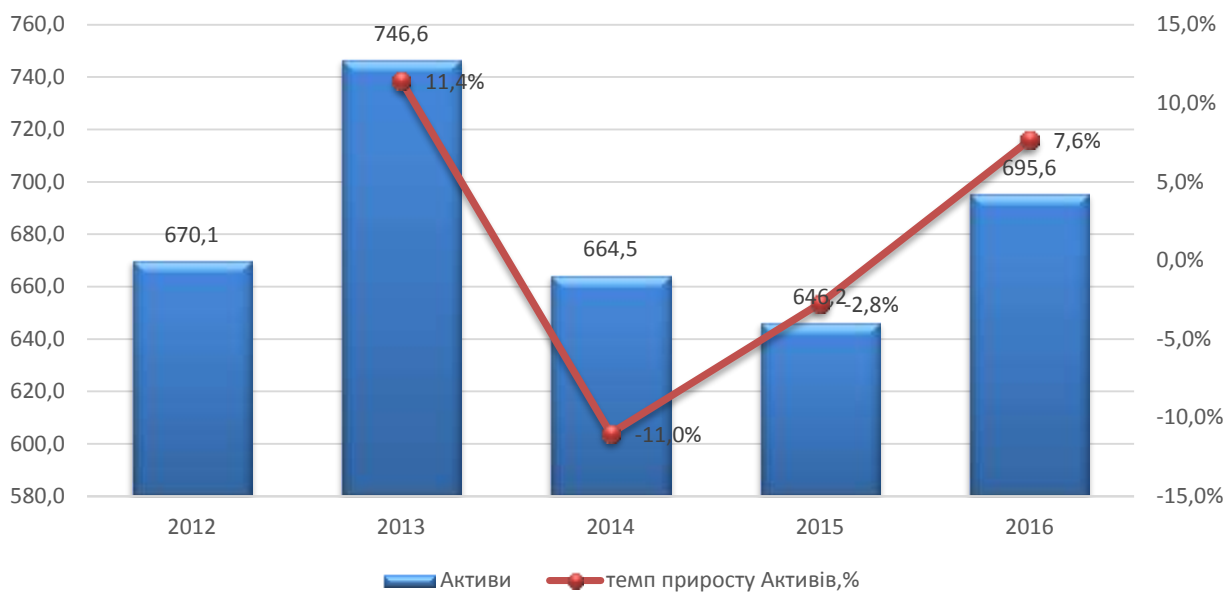

Рис. 4. Динаміка активів 85 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

За 2016 рік кредитні спілки – члени ВАКС збільшили свої активи на 49,4 млн. грн. (7,6%) та станом на 01.01.2017 року загальна сума активів дорівнює 695,6 млн. грн. (Рис. 4).

Зазначимо, що зростання активів відбулося вперше після проблем, з якими зіткнулися кредитні спілки. По-перше, проблем в банківській системі, що супроводжується масовим банкрутством банків та їх виходом з ринку. По-друге, військові дії на сході України, що викликало проблеми з ліквідністю у деяких кредитних спілках – членів ВАКС.

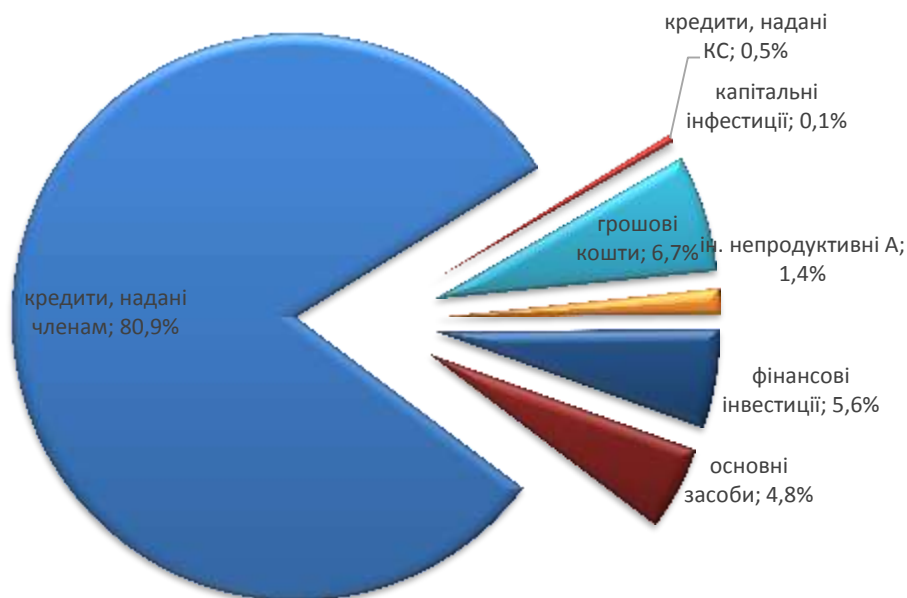

Рис. 5. Структура активів КС-членів ВАКС станом на 01.01.2017 року.

Отже, станом на 01.01.2017 року структура активів кредитних спілок-членів ВАКС така:

- 81% — кредитний портфель (дебіторська заборгованість);
- 5,6% — фінансові інвестиції;
- 0,4 % — інші продуктивні активи;
- 6,7 % — грошові кошти;
- 1,4 % — інші непродуктивні активи;
- 4,8 % — основні засоби;
- 0,1 % — капітальні інвестиції

Таблиця 2. Структура КС-членів ВАКС за активами

	кількість КС	%, від загальної кількості КС	Активи	%, від загальної суми активів
до 1 млн. грн.	10	12%	5,2	1%
від 1 до 5 млн. грн.	40	47%	99,6	14%
від 5 до 10 млн. грн.	14	16%	97,8	14%
від 10 до 20 млн. грн.	10	12%	149	21%
понад 20 млн. грн	11	13%	344	49%
	85	x	695,6	x

Варто зазначити, що переважна більшість кредитних спілок – членів ВАКС (47%) мають в активах понад 99 млн. грн., що складають 14% від загальної суми активів. В той же час, на 13% членів асоціації припадає найбільша сума активів – 49%. (Табл. 2)

Враховуючи зменшення купівельної спроможності національної грошової одиниці та поступове зростання потреб населення у позичкових коштах, кредитні спілки – члени ВАКС збільшили кредитування. Аби убезпечити себе від значного зниження якості кредитного портфеля та дотримуючись зазначених вище пріоритетів, кредитні спілки збільшують розмір кредиту, наданого одному члену спілки, обмежуючи коло позичальників лише тими особами, в платоспроможності яких впевнені. Таким чином, станом на 01.01.17 року середній кредит, наданий кредитною спілкою асоціації, склав 11,3 тис. грн., в той час як в 2015 році його розмір склав 10 тис грн, а у 2014 році – 7,1 тис. грн.. (Рис. 6)

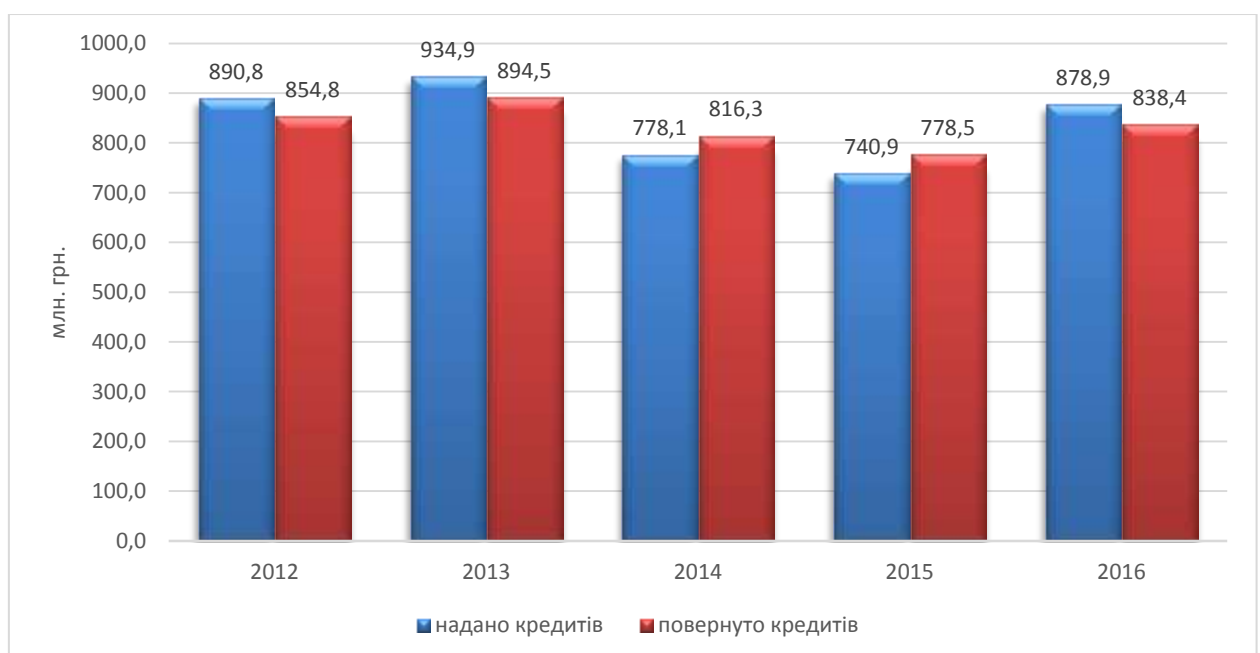

Рис. 6. Обсяги наданих та повернутих кредитів 85 КС - членів ВАКС (за рік).

Внаслідок збільшення обсягу кредитування спостерігається збільшення суми кредитного портфеля кредитних спілок - членів ВАКС на фоні покращення його якості. Так, з початку 2016 року кредитний портфель спілок асоціації збільшився на 40,5 млн. грн. (6,8%) та станом на 01.01.2017 року складає 636,3 млн. грн. (Рис. 7)

Рис. 7. Динаміка змін обсягу загального кредитного портфеля КС-членів ВАКС і загальної заборгованості в ньому за неповернутими та простроченими кредитами (на кінець періоду)

Найбільшу частину кредитного портфеля займають довгострокові кредити – 53,6% (341,3 млн. грн.). Кредити надані з терміном погашення від 3-х до 12 місяців займають 45,9% або 292 млн. грн. від всього кредитного портфеля. Незначну частку кредитного портфеля, а саме 0,5 % (3 млн. грн.), складають кредити, надані членам з терміном погашення до 3 місяців (Рис. 8).

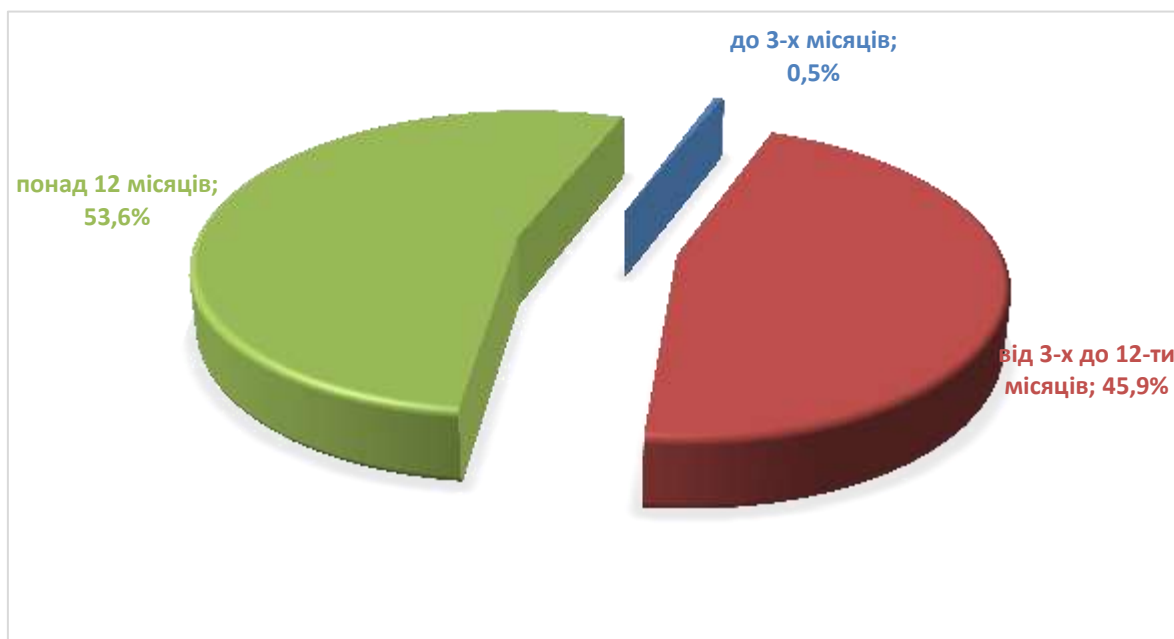

Рис.8 Структура кредитного портфеля 85 КС - членів ВАКС за терміном погашення (станом на 01.01.2017 р.)

Як і раніше, основним сегментом ринку для кредитних спілок залишається надання кредитів на побутові потреби, а саме: навчання, весілля, енергозбереження тощо. Так, станом на 01.01.17 року в структурі кредитного портфеля кредитних спілок – членів ВАКС споживчі кредити складають 66% (413,6 млн. грн.). Водночас лише незначна їх частина надана на придбання автотранспорту та побутової техніки.(Рис. 9)

Рис.9 Структура кредитного портфеля 85 КС - членів ВАКС (станом на 01.01.2017 р.)

При цьому найбільш ризиковими є комерційні кредити, що пояснюється як розміром таких кредитів (середній комерційний кредит складає 58,1 тис. грн.), так і умовами їх надання. Адже найчастіше такі кредити надаються з відстрочкою сплати основної суми. Крім того, підвищує рівень ризиків неповернення таких кредитів політична та економічна нестабільність в країні. Окреслена ситуація підтверджується низькою якістю таких кредитів. Зокрема, комерційні кредити складають 8,1% або 51 млн. грн. кредитного портфеля, але 16,5% комерційних кредитів прострочені понад три місяці.

Однак значну часту кредитного портфеля займають кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт житла – 18,6% або 116,1 млн. грн. і якісь таких кредитів є високою, адже лише 9,8% таких кредитів прострочені понад три місяці.

Більш ризиковими кредитами є кредити, надані на ведення фермерських господарств (15,6%), які займають незначну частку в загальному обсязі наданих кредитів – 3,4% та або 21,3 млн. грн.

Стрімке падіння рівня платоспроможності позичальників у 2014-2015 роках призвело до масових неплатежів по кредитах, але при цьому кредитними спілками – членами ВАКС було в достатньому обсязі сформовано резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок (РЗПВ). Крім того, необхідно звернути увагу на той факт, що протягом 2015-2016 років кредитні спілки асоціації проводять активну роботу з позичальниками. Внаслідок чого спостерігається зменшення загальної суми заборгованість за неповернутими та простроченими кредитами. Станом на 01.01.2017 року

заборгованість за неповернутими та простроченими кредитами складає 105,2 млн. грн., тоді як два роки тому цей показник сягав 107,9 млн. грн.

У структурі заборгованості по неповернених та прострочених кредитах все ще переважають неповернені кредити терміном понад 12 місяців, питома вага яких станом на 01.01.2017 р. складає 61,2 % (64,3 млн. грн).

Позитивна динаміка спостерігається у прострочених кредитах 2-го рівня. Станом на 01.01.2017 року простроченість 2 рівня складає 1,3 тис. прострочених кредитних договорів на суму 9,2 млн. грн. що на 16,3% менше порівняно з показником станом на 01.01.2016 року. У загальній сумі заборгованості за неповерненими та простроченими кредитами цей показник складає 8,7%.

Кількість прострочених кредитних договорів 3 рівня протягом 2016 року зменшилась на суму 1,1 млн. грн. та станом на 01.01.2017 складає 12,1 млн. грн. або 11,5% від всієї суми прострочки.

Станом на 01.01.2017 року простроченість 1-го рівня складає 2,5 тис прострочених кредитних договорів на суму 19,6 млн. грн., тоді як станом на 01.01.2016 року цей показник складав 2,6 тис. прострочених кредитних договорів на суму 16,8 млн. грн.(Рис. 10)

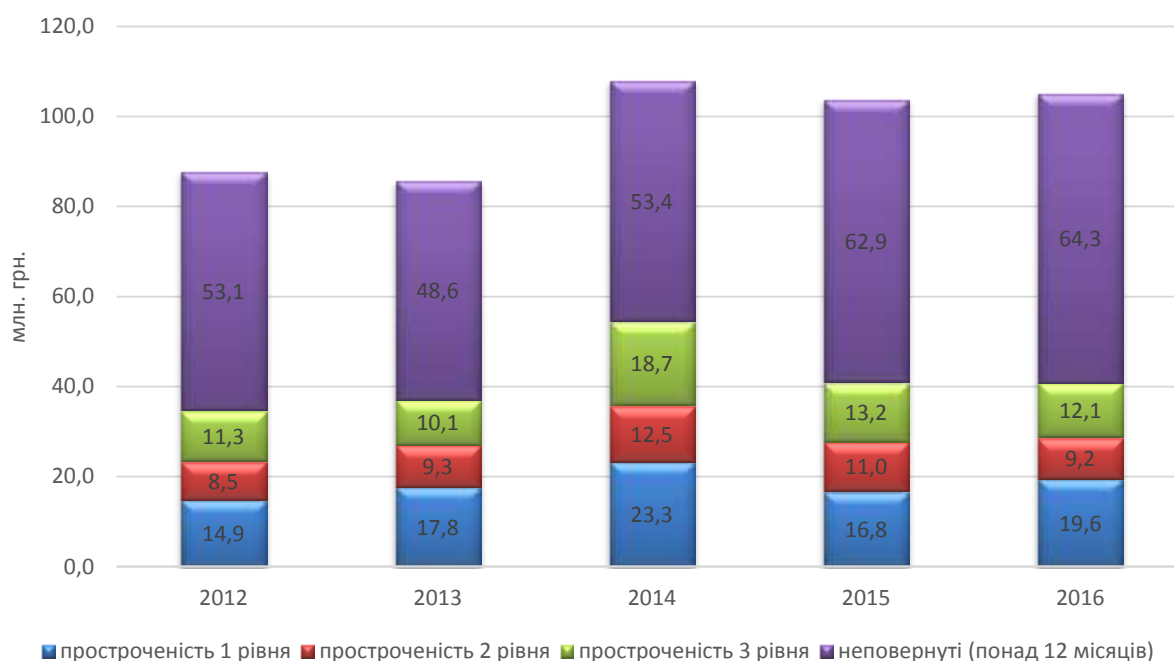

Рис.10 Динаміка зміни структури заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами 85 КС - членів ВАКС(на кінець періоду)

Задля забезпечення високого рівня своєї надійності та стабільності кредитні спілки – члени ВАКС продовжують активно формувати капітал. Так, за 2016 рік капітал кредитних спілок - членів ВАКС складає 296,1 млн. грн., що на 37,5 млн. грн. (14,5%) більше порівняно з 2015 роком. Зокрема, 76,4% капіталу складає резервний капітал. (Рис. 11)

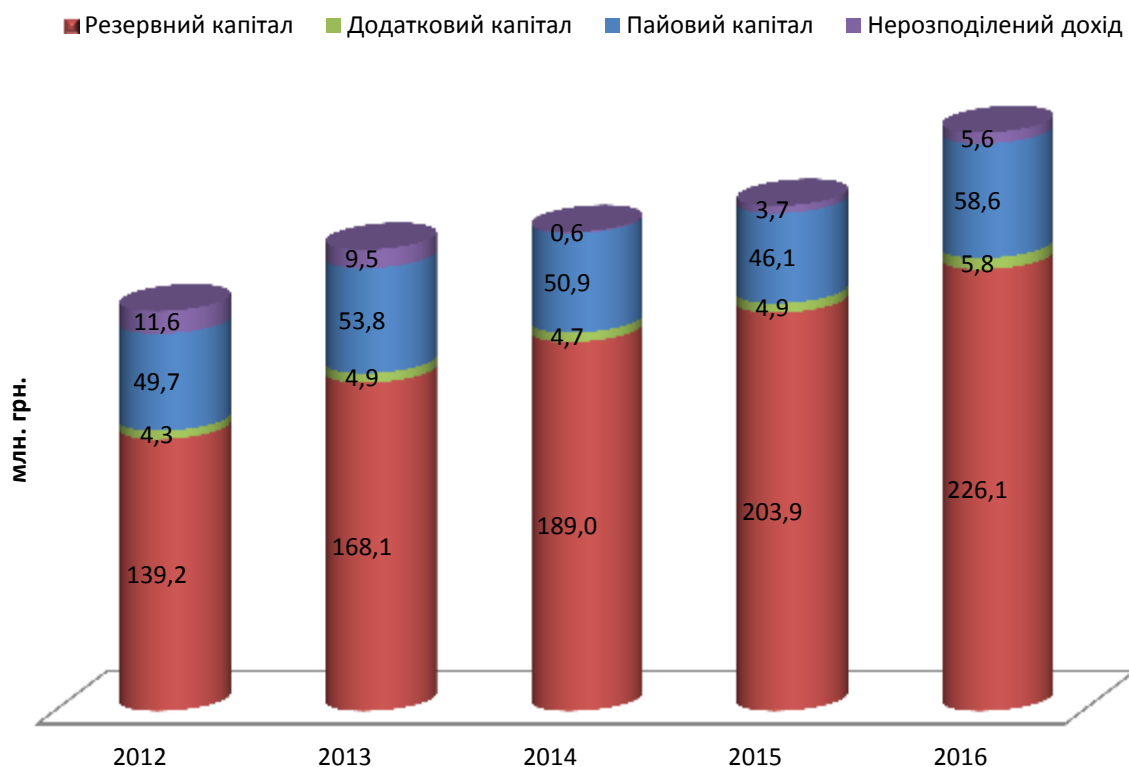

Рис. 11. Динаміка капіталу 85 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)

На фоні зростання резервного капіталу протягом 2014-2015 років спостерігалось скорочення обсягів залучення кредитними спілками асоціації вкладів. Кредитними спілками – членами ВАКС у 2015 році було залучено 521,9 млн. грн., тоді як у 2013 році – 692,3 млн. грн. У 2016 році було змінено тенденцію і було залучено на 19 млн. грн. більше ніж в 2015 році. (Рис. 12)

Враховуючи, що кількість вкладників кредитних спілок – членів ВАКС у 2016 році зросла, спостерігається збільшення розміру депозитного портфелю кредитних спілок асоціації. Протягом 2016 року депозитний портфель збільшився на 14,8 млн. грн, тоді як у 2015 році розмір депозитного портфелю скоротився на 32,9 млн. грн. Станом на 01.01.2017 року депозитний портфель кредитних спілок - членів ВАКС складає 351,4 млн. грн., а середня сума вкладу на одного члена складає 24,5 тис. грн.

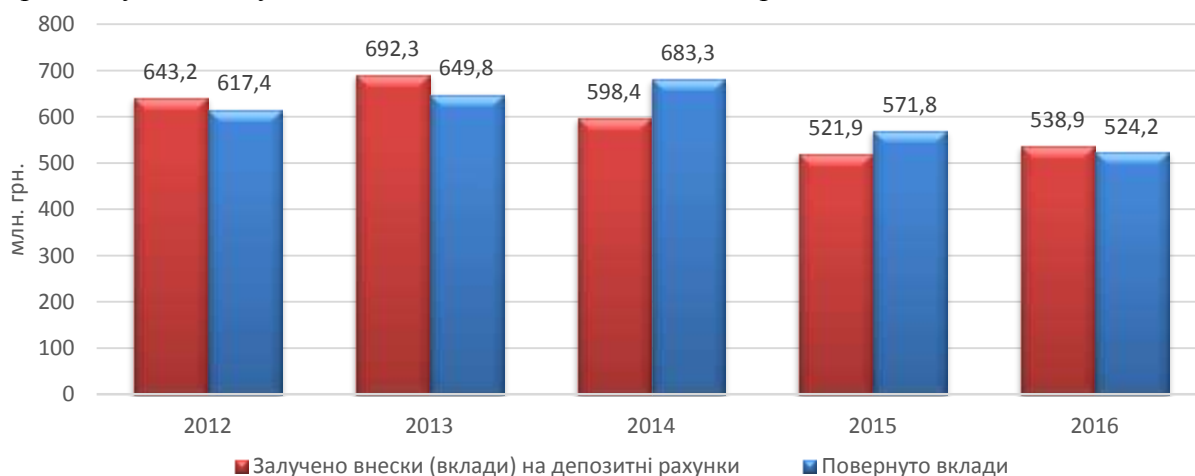

Рис. 12. Динаміка залучень та повернень вкладів(внесків) на депозитний рахунок 85 КС - членів ВАКС (за період)

Крім того, 60,4% (221,3 млн. грн) вкладів складають довгострокові, понад 12 місяців. Третину вкладів, а саме 32,4% (113,9 млн. грн.) складають середньострокові вклади (від 3 до 12 місяців). Вклади на вимогу і короткострокові вклади (до 3-х місяців) в структурі портфеля становлять 1,8% (6,5 млн. грн.) та 5,3% (18,6 млн. грн.) відповідно (Рис. 13).

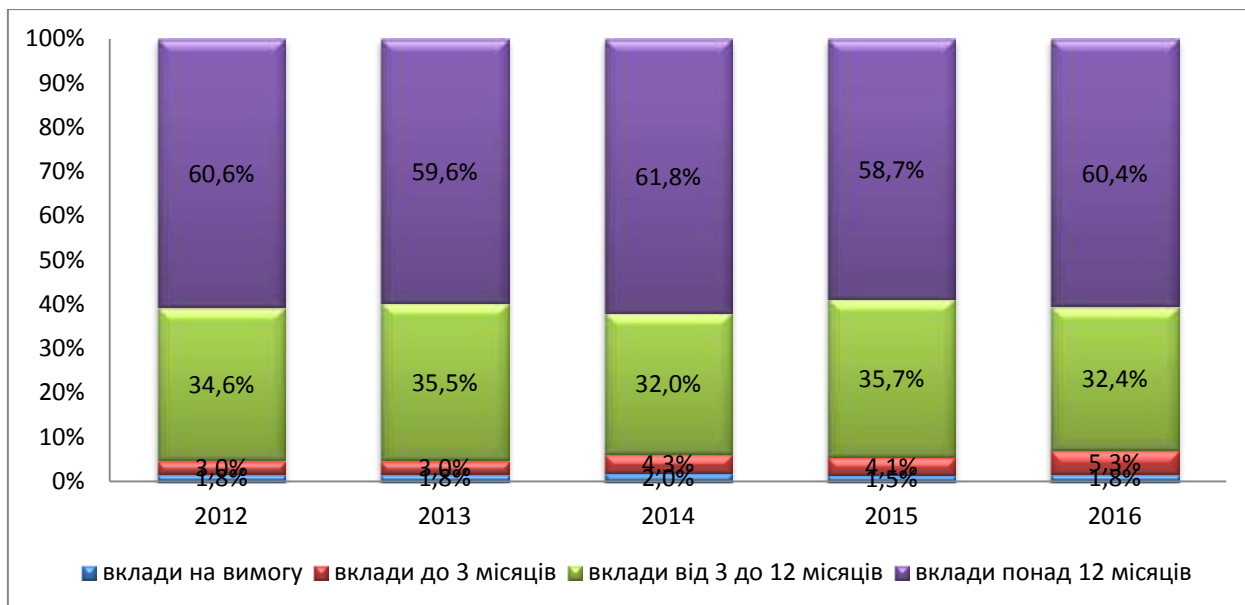

Рис. 13. Динаміка зміни частки структури депозитного портфеля 85 КС - членів ВАКС (на кінець періоду)